EVROPSKI PARLAMENT

2004 *2009*

Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

Poročilo
Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o delegaciji na Nizozemskem

POROČEVALEC: Simon BUSUTTIL

Uvod

Delegacija štirih poslancev Evropskega parlamenta (seznam udeležencev je v prilogi 1) je 19. decembra 2007 odpotovala na Nizozemsko. Delegaciji je predsedovala Martine ROURE (PSE), za poročevalca pa je bil imenovan Simon BUSUTTIL (EPP-ED)[1].

Delegacija je bila napotena zato, da se neposredno seznani z razmerami glede sprejema prosilcev za azil in nezakonitih priseljencev na Nizozemskem, da preuči trenutne razmere v centru za pridržanje nezakonitih priseljencev Schiphol in oceni izvajanje ustreznih evropskih direktiv in uredb v državi.

Zgoraj omenjene direktive so:

- Direktiva sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (direktiva o sprejemu);
- Direktiva Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah[2] (direktiva o postopkih);

[1] Seznam udeležencev v prilogi 1
[2] UL L 326, 13.12.2005, str. 13–34.

- Uredba sveta (ES) št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države[1] (2. dublinska uredba).

Obisk na Nizozemskem je sledil obiskom podobnih delegacij v Italiji (Lampedusa), Španiji (Ceuta in Melilla, Kanarski otoki), Franciji (Pariz), Malti, Grčiji (Samos in Atene), Belgiji in Združenem kraljestvu.

Delovni program delegacije je vseboval obisk centra za pridržanje Schiphol[2], srečanje z nizozemsko državno sekretarko za pravosodje Nebahat Albayrak na Ministrstvu za pravosodje (Haag) in srečanje z več organizacijami, ki obiskujejo pridržane osebe v centrih za pridržanje ali so drugače dejavne na področju azila in priseljevanja (seznam organizacij – priloga 3).

Preden je delegacija odpotovala na Nizozemsko, je dobila informacije od organizacij in nevladnih organizacij, ki delujejo na področju priseljevanja in azila, kot so Amnesty International, nizozemski Svet za begunce, Evropski svet za begunce in izgnance, nizozemska Liga človekovih pravic, BLinN (Bonded Labour in the Netherlands – prisilno delo na Nizozemskem), Defence for Children International, Kerkinactie in od profesorja Van Kalmthouta.

Poslanci so tudi prejeli dokumente nevladnih organizacij in vladnih agencij o načinih azila in priseljevanja na Nizozemskem kot tudi določene informacije o postopkih za mladoletnike in upravno pridržane osebe.

Delegacijo je spremljala avdiovizualna služba Evropskega parlamenta z lokalno televizijsko ekipo. Namen je bil predstaviti delovanje Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve prek storitev Europe by Satellite (EbS). Obisk je bil dobro medijsko pokrit. Po srečanju z državno sekretarko za pravosodje so imeli poslanci Evropskega parlamenta skupaj z njo tiskovno konferenco na Ministrstvu za pravosodje v Haagu.

Ozadje

2.1 Zakonodaja in službe, odgovorne za izvajanje politike priseljevanja

Zakon o tujcih iz leta 2000, ki je začel veljati aprila 2001, je poenostavil azilni postopek in povečal njegovo učinkovitost.

Za izvajanje zakona o tujcih je odgovorna služba za priseljevanje in naturalizacijo (IND – Immigratie- en Naturalisatiedienst). Ta poroča ministrstvu za pravosodje in je odgovorna za obdelavo vseh prošenj za vstop in bivanje na Nizozemskem, vključno s prošnjami za azil.

Drugi organi, ki so vključeni v izvajanje azilne politike, so:

- **Kraljeva vojaška policija (marechaussee)**

[1] UL L 050, 25.2.2003, str. 1–10.
[2] Detentiecentrum Noord-Holland, Ten Pol 64, 1438 AJ OUDE MEER

Odgovorna za:

- sprejem tujih državljanov na nizozemsko-belgijskih in nizozemsko-nemških mejah, morskih pristaniščih in letališčih (predvsem letališču Schiphol);

- spremstvo tujih državljanov, ki so izčrpali vsa pravna sredstva in jim ni dovoljeno bivati na Nizozemskem, ter spremstvo vseh, ki jim je bil na nizozemski meji onemogočen vstop.

- **Centralna agencija za sprejem prosilcev za azil (Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA))**
  Odgovorna za:
  - zagotovitev nastanitve prosilcev za azil, pri čemer skrbi, da uporabljajo obstoječe socialne ustanove in ustanove zdravstvenega varstva;
  - ponudbo dejavnosti, ki povečajo možnosti prosilcev za azil za samostojno življenje v njihovi izvorni državi kot tudi na Nizozemskem.

- **Služba za vračanje in odhod (Dienst Terugkeer & Vertrek)**
  - Od 1. januarja 2007 se z vrnitvijo tujih državljanov, ki niso upravičeni do bivanja na Nizozemskem, ukvarja Služba za vračanje in odhod. Gre za izvršno ustanovo v okviru Ministrstva za pravosodje.

- **Mednarodna organizacija za migracije (IOM)**
  Odgovorna za:
  - zagotavljanje podpore tujim državljanov, ki se prostovoljno vrnejo v svojo izvorno državo.

2.2 Nizozemska zakonodaja na področju azila in prošnja za azil

V skladu z nizozemsko zakonodajo o azilu obstaja šest primerov, v katerih je mogoče dodeliti azil. To so:

(a) v primeru beguncev v skladu s Konvencijo;

(b) ko oseba predloži verodostojne argumente, da utemeljeno verjame, da bo, če bo izgnana, dejansko izpostavljena nevarnosti mučenja ali nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja;

(c) ko po mnenju ministra zaradi nujnih razlogov humanitarne narave, povezanih z razlogi za odhod osebe iz izvorne države, ni mogoče upravičeno pričakovati, da bi se oseba vrnila v svojo izvorno državo;

(d) če bi po mnenju ministra vrnitev v izvorno državo povzročila izjemno stisko v povezavi s tamkajšnjimi splošnimi razmerami;

(e) kadar oseba – kot mož, žena ali mladoletni otrok – pripada družini tujca, za katerega velja navedeno v točkah od (a) do (d), je enakega državljanstva kot tujec ter je vstopila na Nizozemsko bodisi sočasno s tujcem bodisi v treh mesecih od dneva, ko je bilo tujcu iz točk od

(a) do (d) dodeljeno dovoljenje za bivanje za azil;

(f) kadar je oseba – kot partner ali odrasel otrok – odvisna od tujca, za katerega velja navedeno v točkah od (a) do (d), do take mere, da iz tega razloga pripada družini tega tujca, je enakega državljanstva kot ta tujec ter je vstopila na Nizozemsko bodisi sočasno s tujcem bodisi v treh mesecih od dneva, ko je bilo tujcu iz točk od (a) do (d) dodeljeno dovoljenje za bivanje za azil.

Oseba, ki želi zaprositi za azil, lahko vloži prošnjo v enem od treh centrov za sprejemanje prošenj službe za priseljevanje in naturalizacijo (IND): Ter Apel, Zevenaar ali Schiphol. Prošnjo lahko vloži bodisi ob času vstopa, običajno, ko organi tujca ujamejo pri poskusu nezakonitega vstopa v državo, bodisi kasneje, ko mu je bil omogočen vstop.

Če prosilec za azil zaprosi za azil po vstopu (javni del letališča), mora vložiti prošnjo v centru za sprejemanje prošenj v Ter Apelu. Takšno osebo se ponavadi namesti v začasni sprejemni center in se vrne v center za sprejemanje prošenj v Ter Apelu ali Zevenaar za namene intervjuja.

Če prosilec za azil zaprosi za azil pred vstopom (nadzorovan del letališča), se osebo v nekaj urah odpelje v center za sprejemanje prošenj na Schipholu. Nato se ji zavrne vstop v državo in se jo pripelje v center za pridržanje.

Skoraj nobeden od prosilcev za azil v centru za pridržanje Schiphol nima veljavne potne listine ali veljavne potne listine z zahtevanim vizumom in zadostnimi sredstvi za kritje tako stroškov bivanja na Nizozemskem kot tudi stroškov za pot v kraj zunaj Nizozemske, kjer je vstop možen.

Postopek za pridobitev azila se začne tisti trenutek, ko je prošnja podpisana.

a) Uvodni intervju

Prvi korak je uvodni intervju, ki je namenjen ugotavljanju identitete, državljanstva in načrta poti tujega državljana.

Tukaj se prošnja pregleda, da se v skladu z dublinskim postopkom ugotovi, če je Nizozemska odgovorna za obravnavo prošnje ali če mora to storiti druga država članica. Če je odgovorna druga država članica, služba IND od zadevne države zahteva, da prošnjo prevzame. Kakor hitro se druga država strinja s prevzemom, prosilec za azil v šestih mesecih odpotuje v to državo. Služba IND se lahko vedno odloči, da bo sama prevzela prošnjo, čeprav je odgovorna druga država članica.

Po uvodnem intervjuju služba IND preuči, ali prošnja za azil ustreza pogojem za nadaljnjo obravnavo v centru za sprejemanje prošenj (pospešeni postopek) ali naj azilni postopek nadaljuje urad za preverjanje (običajni postopek).

To dopušča 2 možnosti:

- pospešeni postopek: služba IND predvideva sprejem odločitve v 48 urah (štiri do šest delovnih dni). Prosilec za azil je nato v centru za sprejemanje prošenj deležen drugega podrobnega intervjuja.

- običajni postopek: preiskava zahteva več časa. Azilni postopek se nadaljuje v uradu za obdelavo službe IND. Prosilec za azil gre običajno v sprejemni center centralne agencije za sprejem prosilcev za azil (COA). Prošnjo za azil je treba obravnavati v šestih mesecih, kar določa zakonodaja.

Šestmesečni rok za obravnavo začne teči ob vložitvi prošnje. Podaljša se lahko za 6 mesecev, če je potrebno več raziskav, npr. s strani tretje strani.

b) Podrobni intervju

i) Primer pospešenega postopka:

Prosilec za azil, čigar prošnja se obravnava po pospešenem postopku, ima dve uri, da vloži popravke zapisov prvega intervjuja, pri čemer mu je na voljo pravna pomoč in po potrebi tudi tolmač.

Dve uri sta namenjeni tudi pripravi za naslednji intervju, kjer mora prosilec za azil podati vse ustrezne informacije in navesti vse ustrezne zadeve. Preden služba IND zavrne prošnjo za azil, mora prosilca obvestiti o svoji nameravani odločitvi. Prosilec za azil lahko izrazi pripombe in odgovori v treh urah. Služba IND lahko samo v tej fazi sprejme odločitev o prošnji za azil.

Služba IND lahko prošnjo za azil ponovno zavrne. V tem primeru lahko prosilec zahteva sodno presojo. Služba IND lahko prosilca za azil preusmeri na običajni postopek ugotavljanja.

ii) Primer običajnega postopka:

Če prošnje za azil ni mogoče rešiti v 48 urah, jo prevzame urad za preverjanje. Medtem se prosilec za azil nahaja v sprejemnem centru, ki ga zagotavlja COA (centralna sprejemna organizacija za prosilce za azil), vsaj dokler se ne sprejme odločitev o prošnji.

Med podrobnim intervjujem prosilcu pomagata pravni svetovalec in po potrebi tolmač. Poročilo o intervjuju se predloži prosilcu za azil, ki ga lahko s svojim odvetnikom preveri. Prosilec za azil ima možnost, da organom posreduje popravke in dodatne informacije.

Preden služba IND zavrne prošnjo za azil, mora prosilca obvestiti o svoji nameravani odločitvi. Prosilec za azil lahko izrazi pripombe in odgovori v štirih tednih. Služba IND lahko samo v tej fazi sprejme odločitev o prošnji za azil. Odločitev prve stopnje je treba sprejeti v šestih mesecih.

c) Sodna presoja

i) Pritožba na okrožno sodišče

Pri obeh vrstah postopkov – pospešenem in običajnem – ima prosilec za azil pravico do

pritožbe na okrožno sodišče zoper negativno odločitev. Pri pospešenem postopku pritožba nima odložilnega učinka, toda prosilec za azil lahko prosi sodišče, da mu omogoči, da med čakanjem na izid pritožbe ostane v državi. V večini primerov, preden se prosilce odstrani, oblasti počakajo na izid odločitve sodišča.

V primeru pozitivne odločitve bodisi o zahtevi po bivanju v državi, bodisi o pritožbi, se prošnja prosilca preusmeri na običajni postopek ugotavljanja. Okrožno sodišče običajno hkrati odloči o obeh zahtevah.

ii) Pritožba na državni svet

Če se prva pritožba zoper zavrnitev prošnje za azil zavrne, se lahko prosilec pritoži na upravno-sodni oddelek državnega sveta (AJD). Tudi ta pritožba nima odložilnega učinka. Vendar pa prosilec lahko zaprosi za pozitivno odločitev upravnega sodnega oddelka državnega sveta o svoji pravici, da med čakanjem na izid pritožbe ostane v državi. Odstranitev je kljub temu možna preden AJD odloči o zahtevi.

d) Končna odločitev

Po končni negativni odločitvi o prošnji v okviru pospešenega postopka morajo prosilci za azil, katerih prošnja je bila zavrnjena, takoj zapustiti državo. Prosilci imajo v okviru običajnega postopka običajno 28 dni časa, da prostovoljno zapustijo državo. Če tega ne storijo, se jih lahko prisilno vrne.

2.3 Statistika

Po zadnjih statističnih podatkih službe IND je bilo leta 2007 na Nizozemskem zabeleženih 9.731 prošenj za azil. Večina prosilcev za azil je bila iz Somalije, Iraka, Kitajske, Nigerije, Irana, Afganistana, Burundija, Sierre Leone in Eritreje. V letu 2007 je azil dobilo 1.063 oseb.

2.4 Pridržanje

Zakon o tujcih dovoljuje pridržanje nezakonitih migrantov na podlagi dveh določb:

1. **Oddelek 6**[1] – zadeva tuje državljane, ki jim je na meji zavrnjen vstop. Glavni namen pridržanja je preprečiti nezakonit vstop v državo. Za največ 15 dni se jih lahko namesti

[1] Oddelek 6

1. Od tujca, ki mu je zavrnjen vstop na Nizozemsko, se lahko zahteva, da ostane v prostoru ali na kraju, ki ga določi pripadnik organov mejnega nadzora.

2. Prostor ali kraj iz pododdelka 1 je lahko zavarovan proti nepooblaščenemu odhodu.

v policijsko celico, nato pa jih je treba prepeljati v institucijo z manj strogim režimom, kot je običajen v običajnem kazenskem zavodu.

2. **Oddelek 59[1] –** ta oddelek se uporablja za večino tujih državljanov, ki so že vstopili na Nizozemsko zakonito ali nezakonito, katerih bivanje pa ni veljavno ali ni več veljavno. Glavni namen pridržanja je omogočiti prisilno odstranitev in preprečiti pobeg.

Pridržati je mogoče vsako osebo, ki ji je zavrnjen vstop na ozemlje Nizozemske. Pridržati je mogoče tudi prosilce za azil, katerih prošnja je bila zavrnjena in so potne listine za vrnitev na voljo ali se pričakuje, da bodo kmalu na voljo. Če po zaslišanju s strani policije za tujce obstaja utemeljen sum, da tujec dejansko nima veljavnega dovoljenja za prebivanje, se ga zapre v policijsko celico (za največ 10–15 dni), čemur sledi prevoz v center za pridržanje ali drugo kazensko ustanovo. Prosilcem za azil se odvzame svoboda in se jih odpelje v center za sprejemanje prošenj na Schiphol, kjer se preuči njihova prošnja za azil.

2.5 Pritožba zoper odvzem prostosti

---

3. Pravila glede režima, ki velja za zavarovan prostor ali kraj iz pododdelka 1, vključno s potrebnimi upravnimi ukrepi, se lahko določijo z odredbo sveta.

4. O odredbi sveta, sprejeti v skladu s pododdelkom 3, odločita oba doma parlamenta. Veljati začne na dan, določen s kraljevim odlokom, kar je več kot štiri tedne po predstavitvi parlamentu, razen če v tem obdobju vsaj petina ustavnega števila članov enega od domov izrazi željo, da se zadeva obravnava po statutu. V tem primeru je treba čim prej predstaviti zakon. Če je zakon umaknjen ali zavrnjen v katerem koli od obeh domov, se odredba sveta umakne.

[1] Oddelek 59

1. Če je v interesu javne politike (*ordre public*) ali nacionalne varnosti, lahko naš minister s ciljem izgona naroči pridržanje v priporu za tujca, ki

(a) ne prebiva zakonito v državi;

(b) prebiva zakonito v državi na podlagi oddelka 8 (f) in (g).

2. Če so dokumenti za vrnitev tujca na voljo ali bodo kmalu na voljo, je v interesu javne politike (*ordre public*), da se tujca pridrži v priporu, razen če tujec zakonito prebiva na podlagi oddelka 8 (a) do (e) in (l).

3. Tujec se ne pridrži v priporu ali pa se pridržanje konča takoj, ko ta navede, da želi zapustiti Nizozemsko in ima možnost, da tako ravna.

4. Vsekakor pa pridržanje v priporu v skladu z pododdelkom 1 (b) ali pododdelkom 2 ne sme biti daljše od štirih tednov. Če se je pred sprejemom odločitve o prošnji uporabljal oddelek 39, pridržanje v priporu v skladu s pododdelkom 1 (b) nikakor ne sme preseči šest tednov.

Po 28 dneh pridržanja mora služba IND pripor prijaviti okrožnemu sodišču, če se pridržana oseba sama že ni pritožila zoper samo odločitev[1]. Tako obvestilo se šteje za pritožbo. Razprava sodišča poteka najkasneje v 14 dneh po prejemu obvestila ali pritožbe. Sodišče sprejme odločitev v naslednjih 7 dneh. Tako služba IND kot tudi pridržana oseba se lahko pritožita zoper odločitev sodišča na upravno-sodni oddelek državnega sveta. Pridržana oseba se lahko kadarkoli pritoži zoper pridržanje. Zoper odločitev okrožnega sodišča se ni mogoče pritožiti pri upravno-sodnem oddelku državnega sveta.

2.6 Mednarodne konvencije in evropsko pravo

Nizozemska je država pogodbenica večine osnovnih konvencij o človekovih pravicah, kot sta mednarodna pakta o državljanskih in političnih pravicah ter o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, evropska konvencija o človekovih pravicah ter Ženevska konvencija o statusu beguncev iz leta 1951 in njen protokol.

Nizozemska ravna v skladu s Konvencijo o otrokovih pravicah s pridržkom, da se pridržanega otroka vedno ne namesti ločeno od staršev, kot tudi, da določbe Konvencije ne preprečijo izvajanja zakonodaje v primeru otroka, ki je dopolnil 16 let starosti.

Na Nizozemskem se uporabljajo evropske direktive in uredbe o azilu. Vendar pa je iz poročila Evropske komisije iz novembra 20072 razvidno, da sodi Nizozemska med tiste države članice EU, za katere Komisija navaja, da v centrih za pridržanje direktive o sprejemu ne izvajajo dosledno in ukinjajo pogoje za sprejem v primerih, ki jih direktiva ne dovoljuje. V zvezi s pridržanimi mladoletniki poročilo ugotavlja nezadostno raven izobraževalnih ustanov. Komisija opominja, da direktiva pri izvajanju ne dovoljuje izjem in da bi njene določbe morale veljati za vse vrste ustanov, vključno s centri za pridržanje.

Srečanje z organizacijami in nevladnimi organizacijami

Srečanje je potekalo 19. decembra 2007 v centru World Meeting Centre BIMS na letališču Schiphol pred obiskom centra za pridržanje. Povabljene so bile organizacije, ki redno obiskujejo centre za pridržanje ali so sicer dejavne na področju azila in priseljevanja (glej Prilogo 3).

Organizacije so se učinkovito predstavile. Člani delegacije so pozorno prisluhnili nevladnim organizacijam ob vedenju, da delegacija podatkov, ki so ji jih posredovale, ne more preveriti.

Zanimivo je tudi navesti, da se večina pomislekov, ki so jih izrazile nevladne organizacije,

[1] Prej je zakon o tujcih predvideval samodejno periodično presojo vsakih 28 dni pridržanja, toda ta določba je bila leta 2004 spremenjena tako, da se po prvih 28 dneh izvede le ena samodejna presoja, vse nadaljnje presoje pa mora izrecno zahtevati pridržana oseba ali njen odvetnik.

[2] Poročilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o uporabi Direktive 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (KOM(2007) 745 končno).

nanaša na določbe nizozemskega zakona o azilu in ne na razmere, ki prevladujejo v centrih za pridržanje, čeprav so se pojavile kritike tudi glede tega.

Glavne pomisleke nevladnih organizacij, ugotovljene med srečanjem in v pisnih stališčih, posredovanih delegaciji, je mogoče orisati kot sledi:

3.1 Narava pridržanja

Nevladne organizacije so trdile:

a) Pridržane osebe niso storile kaznivega dejanja. Številni so pobegnili preganjanju in vojnam ter večina je zapustila svoje države z upanjem, da bodo ubežali revščini in si ustvarili prihodnost na Nizozemskem ali kje drugje. Kljub temu so obravnavani kot storilci kaznivih dejanj. Število pridržanj se je v zadnjih letih povečalo.

b) Zaskrbljujoča je tudi miselnost o priseljencih. Ko so enkrat pridržani, se štejejo za nezakonite in storilce kaznivih dejanj.

c) Do nepotrebnega pridržanja pride pogosto tudi, ko je včasih jasno, da odstranitev priseljenca ni verjetna (zaradi pomanjkanja dokumentacije, zavrnitve sodelovanja izvorne države itd.). Trdijo, da je to v nasprotju s pravilom, da se prosilca za azil, ki mu je bil zavrnjena prošnja, lahko pridrži samo, če obstaja realna možnost za njegovo odstranitev.

d) V primeru nezakonitih priseljencev, odkritih po prihodu na nizozemsko ozemlje, zgolj dejstvo, da se niso prijavili sami, vodi do domneve, da bodo pobegnili, ne da bi sploh obstajala jasna opredelitev za to, kaj „pobeg“ vsebuje. To povzroča nepotrebne primere pridržanja.

e) Ne išče se alternativ pridržanju. Takšne alternative bi na primer vključevale redno poročanje ali primere, ko bi se priseljencem omogočilo, da bivajo pri svojih sorodnikih na Nizozemskem.

f) V okviru člena 6 zakona o tujcih glede pridržanja na meji na morju ali v zraku se začne 48-urni postopek in sprejeti je treba odločitev o tem, ali se priseljenca prestavi v center za pridržanje. Od te točke naprej se mora preiskava izvesti v 6 tednih. Čeprav se ta postopek veliko uporablja, ni jasno, na kateri podlagi se začne. [1] Priseljence se pridrži okoli 100 dni na podlagi, da je takšno podaljšanje upravičeno s „potrebo po preiskavi“. Tudi ko pride do tega, ni obrazložitve, zakaj pridržanje traja več kot 6 tednov.

g) Dublinska uredba prav tako vpliva na naraščajoče število pridržanj. Priseljenci so prestavljeni v centre za pridržanje in tam ostanejo okoli 86 dni. Njihovi primeri se v tem času običajno ne obravnavajo.

h) Nevladne organizacije so trdile, da priseljencev z dovoljenjem „B9“ ne bi smeli pridržati.

3.2 Trajanje pridržanja

Nevladne organizacije so trdile:

a) Težava je odsotnost časovne omejitve pridržanja. Opozorile so, da je Nizozemska ena od držav članic EU, ki ni določila časovne omejitve pridržanja. Zakon o tujcih iz leta 2000 ne vsebuje omejitve za pridržanje nezakonitih priseljencev. Nevladne organizacije so potrdile, da je sodna oblast za pridržanja vzpostavila šestmesečno „maksimalno“ obdobje. V praksi sodišča po šestmesečnem pridržanju raje dajo prednost pravicam pridržane osebe kot pa premislekom države.

b) Ko so prisotni vidiki javnega reda, pa lahko trajanje upravnega pridržanja nezakonitih priseljencev v praksi včasih traja od 12 mesecev do poldrugega leta. Pri tem se praksa podaljševanja časa pridržanja zaradi sklicevanja na vidike javnega reda širi.

c) Z začetkom veljave novega zakona o priseljencih so se zaradi sodnih zaostankov ukinili pogoji sodne presoje. Na žalost vsi priseljenci nimajo dobrih odvetnikov. Obstaja neki primer, kjer je priseljenec bil pridržan 16 mesecev in je bil izpuščen šele po tem, ko je svet za begunce opozoril na njegov primer.

d) Za upravno pridržanje prosilcev za azil in nezakonitih priseljencev je treba vzpostaviti zakonsko omejitev.

3.3 Pogoji pridržanja

Nevladne organizacije so trdile:

a) Razmere pri pridržanju so dosti slabše od razmer, ki veljajo za „običajne“ nizozemske storilcev kaznivih dejanj.

b) V večini primerov se v eni celici nahaja štiri do šest oseb. Poleg pomanjkanja zasebnosti so skupaj nameščeni ljudje, ki govorijo različne jezike in so različnih kultur, kar povzroča nepotrebne napetosti.

c) Dostop do zdravstvenih storitev je slab, vključno s fizičnimi in psihološkimi storitvami. Osebam z resnimi bolezenskimi težavami so onemogočili dostop do zdravnika in so dobile le pomirjevala. To se dogaja predvsem v „Kamp Zeist“ in v ladjah za pridržanje v Rotterdamu.

d) Pridržanim osebam ne dajo dela, naprave za rekreacijo so slabe. To povzroča nezdravo psihično stanje.

e) Pritožbe glede kakovosti hrane in pomanjkljivih higienskih razmer so številne predvsem na ladjah za pridržanje v Rotterdamu.

f) Priseljencem v „Kamp Zeist“ je iz celic dovoljeno le za tri ure.

g) Številne so tudi pritožbe glede splošnega obravnavanja paznikov, ki ponavadi niso kvalificirani za to delo. Nekatere nevladne organizacije so poročale o več primerih težkih kazenskih sankcij zoper pridržane osebe. Trdile so, da obstaja fizično nasilje zoper pridržane osebe – na primer pretepanje je reden pojav predvsem s strani kraljeve vojaške policije.

h) Bojijo se, da bi se ponovile nesreče, kot je bil požar v centru za pridržanje Schiphol. Kljub takšnim tveganjem še vedno obstajajo številni centri za pridržanje, kot so ladje za pridržanje v Rotterdamu in Kamp Zeist, kjer so se razmere izboljšale le površinsko ali pa se sploh niso. V noči na 27. oktober 2007 je v požaru umrlo 11 nezakonitih priseljencev, ki je izbruhnil v ustanovi za odstranjevanje na Schiphol Oost, medtem ko je bilo ranjenih 15 ljudi (vključno s pazniki).

i) Komisija za pridržane osebe ali druga ustanova, ki bi varovala kolektivne pravice priseljencev v teh centrih za pridržanje, ne obstaja.

j) Obstajajo tudi resni dvomi o upoštevanju direktive o sprejemu. Istanbulski protokol ne velja in se ne uporablja.

3.4 Pridržanje ranljivih skupin

Nevladne organizacije so trdile:

a) Žrtve niso izločene iz skupine drugih priseljencev. Kot posledica tega so, na primer, številne nigerijske deklice po izidu postopka za vstop na Nizozemsko prišle v roke obročev prostitucije v Nemčiji in Italiji.

b) Pridržanje ranljivih skupin, predvsem otrok, se nevladnim organizacijam zdi precej zaskrbljujoče. Ni zakonske prepovedi glede pridržanja ranljivih priseljenskih skupin, kot so žrtve, ki so utrpele kršitev človekovih pravic, vključno z žrtvami trgovine z ljudmi, priseljencev s travmami, mladoletniki brez spremstva ter priseljenimi otroci in njihovimi družinami.

c) Leta 2006 je potekala kampanja zoper pridržanje priseljenih otrok in njihovih družin, kar je povzročilo bistveno zmanjšanje števila pridržanih priseljenih otrok in njihovih družin. Nizozemska vlada je tudi napovedala več izboljšav glede strukturne politike. Vendar konkretnih predlogov še ni.

i) Žrtve trgovine z ljudmi

Nevladne organizacije so trdile:

a) Žrtve trgovine z ljudmi se lahko aretira na podlagi tega, ker so nezakonite, in se jih pridrži kot tujce. To se dogaja predvsem v primeru pridržanja na meji. Namen teh oblik pridržanja je pripraviti njihovo vrnitev v izvorno državo. Nevladne organizacije pa menijo, da je le polovico pridržanih oseb mogoče poslati domov. Preostale sčasoma izpustijo, njihovega

nezakonitega statusa pa ne rešijo. Tako je njihovo pridržanje že v prvem koraku nesmiselno.

b) Pridržane žrtve trgovine z ljudmi, ki niso priznane kot take, končajo bodisi tako, da jih vrnejo v izvorne države, bodisi jih kako drugače izpustijo. V obeh primerih tvegajo, da bodo naleteli na trgovce z ljudmi in bodo delali v izkoriščevalskih razmerah. Nevladne organizacije kljub vsemu priznavajo, da žrtve, ki so priznane kot take, lahko izkoristijo trimesečno obdobje za premislek. Če se odločijo za sodelovanje s policijo, so upravičene do posebne zaščite prič na podlagi uredbe B9, začasnega bivanja, namestitve v zatočišču, zdravstvenega zavarovanja, pravne pomoči in socialne pomoči.

c) Čeprav je Nizozemska podpisala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (2005), je zaskrbljujoče, da je še ni ratificirala.

ii) Otroci in mladoletniki

Nevladne organizacije so trdile:

a) Od vseh beguncev, ki pridejo na Nizozemsko, jih je več kot četrtina starih manj kot 15 let. Čeprav veliko mladih ljudi pobegne z enim staršem ali obema, je velik tudi delež mladoletnikov brez spremstva.

b) Prošnje več kot 30 % mladoletnih prosilcev za azil na Nizozemskem se obravnavajo po pospešenem postopku. Mladoletni prosilci za azil, stari komaj štiri leta, so pogosto zaslišani brez prisotnosti odvetnika ali skrbnika.[1]

c) Nekateri intervjuji z otroci se osredotočajo na vprašanja, ki ne ustrezajo otrokovi starosti in zrelosti.

d) Kršitve mednarodnih in regionalnih standardov so prisotne tudi v sedanjih politikah in praksah pri določanju, ali otrok nima spremstva in posledično potrebuje varstvo in nego, vključno s prizadevanji, podprtimi s strani države, za izsleditev družin in njihovo vrnitev. V številnih primerih dodeli vlada odgovornost za nego otrok brez spremstva daljnim sorodnikom, ki bivajo na Nizozemskem, tudi če ti sorodniki ne želijo ali ne morejo prevzeti odgovornosti.

e) V centru za pridržanje Schiphol so pridržani mladoletniki, ki čakajo na preverjanje starosti, ki vsebuje slikanje določenih kosti, ne vsebuje pa psihološke ocene. Zanesljivost tega preverjanja je zelo sporna, saj lahko veliko mladoletnikov opredeli kot odrasle.

f) Pridržanje otrok brez njihovih staršev je v nasprotju z mednarodno konvencijo o otrokovih pravicah, ki jo je nizozemska vlada ratificirala leta 1995. Otroci – od dojenčkov do najstnikov – so zaprti predvsem v centrih v Heerhugowaardu, Kampu Zeist in Zestienhovenu.

g) Pridržanim otrokom je odvzeta pravica do prostega gibanja, izobraževanja in priprav za igranje, kar je lahko zelo travmatično.

h) V zvezi s pridržanjem nizozemski organi ne uporabljajo načela skrajne možnosti za vse mladoletnike, ampak samo za starostno skupino do 16 let. Posledično so mladoletniki, starejši od 16 let, lahko pridržani skupaj z odraslimi pridržanimi osebami.

i) Otroci so lahko vklenjeni in dani v celice za osamitev.

j) Pazniki so usposobljeni za ravnanje s storilci kaznivih dejanj in ne z otroki.

k) Za osebe brez spremstva, stare med 15 in 25 let, bi morali bolje poskrbeti. Ko so mladoletniki stari 18 let, prejmejo karto za vlak in jih postavijo na cesto.

l) Nizozemsko obravnavanje mladoletnih prosilcev za azil na splošno vzbuja dvome glede zavezanosti k izvajanju azilne politike, ki zasleduje največje koristi teh otrok, kakor zahteva Konvencija ZN o otrokovih pravicah.

3.5 Pospešeni postopek

Nevladne organizacije so trdile:

a) V nizozemski azilni politiki je učinkovitost pomembnejša od zaščite. Po navedbah nevladnih organizacij so na Nizozemskem pospešeni postopki postali pravilo in ta trend bi se naj še okrepil.

b) V splošnem potrebujejo ranljivi prosilci za azil in taki s travmami, vključno z otroki, čas za pridobitev zaupanja v osebo(e), pristojno(e) za obravnavo njihove prošnje, preden lahko pojasnijo vzroke za svoj pobeg ali razlog svoje travme. Predvsem osebe, ki so vložile prošnje v povezavi s spolom, in osebe, ki so preživele mučenje ali resne travme, potrebujejo podporno okolje, kjer se lahko prepričajo o zaupnosti njihove prošnje. Pospešeni postopek ne nudi potrebnega časa za vzpostavitev potrebnega zaupanja.

c) Mehanizem, namenjen hitrejši obdelavi prošenj za azil – pospešeni postopek v centrih za sprejem (*aanmeldcentra*) ali „postopek AC“ – se uporablja neustrezno in z malo možnosti za odpravo napak s smiselno sodno presojo.

d) Pospešeni postopek prav tako prosilcu za azil ne daje dovolj časa za počitek, da se ga obvesti o azilnem postopku, da se posvetuje s svojim odvetnikom in da zbere dokaze v podporo svoji prošnji, niti nima določenih meril za zavrnitev. Posledice so hujše pri mladoletnikih brez spremstva, ljudeh s travmami in ljudeh iz držav, kjer so razširjene zlorabe človekovih pravic.

e) Postopek lahko vodi tudi do kršitve načela nevračanja, saj prosilcu za azil ne daje časa, potrebnega za utemeljitev njegove prošnje, in bi zato lahko privedel do vrnitve prosilca v

državo, kjer je izpostavljen preganjanju. Odsotnost priložnosti za sodno presojo to točko še poslabša.

f) Pritožba zoper odločitev, sprejeto v pospešenem postopku, nima samodejnega odložilnega učinka, čeprav se to lahko posebej zahteva. Sodna praksa je zelo otežila doseganje takšnega odložilnega učinka, ki vodi do zaščite pred neupravičenim izgonom. Nevladne organizacije priporočajo, da bi moral biti v splošnem pri pritožbi zoper negativno odločitev na prvi stopnji zagotovljen samodejen odložilni učinek.

3.6 Omejen dostop nevladnih organizacij do centrov

Nevladne organizacije so trdile:

a) Nizozemske organizacije so lahko navedene pri ministrstvu za pravosodje kot nesodne organizacije z dostopom do centrov za pridržanje. Toda dostop je omejen na uradne obiske v ločenih prostorih za obiske. Obisk se lahko predvidi le, ko se opredelijo osebe, ki naj bi jih obiskali. To je ovira pri dostopu do potencialih žrtev in drugih ciljnih skupin, kot so mladoletniki. Nevladne organizacije potrebujejo v centrih za pridržanje širši in bolj prilagodljiv dostop do priseljencev.

b) Težave imajo tudi cerkvene in humanitarne skupine, ki želijo redno obiskovati centre.

c) Priti je možno samo do določenih skupin nezakonitih priseljencev. V primerih pridržanja na meji je možno priti samo do oseb, ki so zaprosile za azil. Osebe, ki pridejo na letališče in ne zaprosijo za azil, so nameščene v ločeno krilo centra za pridržanje, kjer nimajo dostopa do pravne pomoči ali pomoči nevladnih organizacij. Med njimi so zagotovo lahko mladoletniki, žrtve trgovanja z ljudmi in begunci, ki bi jih bilo treba obvestiti o možnosti, da zaprosijo za azil.

d) Obveščanje splošne javnosti o tem, kaj se dogaja v teh centrih, je redko. Nevladne organizacije so tudi dejale, da obstaja velik pritisk, da se strankam, ki imajo dostop, prepreči, da govorijo o domnevno nečloveškem ravnanju.

3.7 Druge skrbi, ki so jih izrazile nevladne organizacije

Nevladne organizacije so trdile naslednje:

a) Zaskrbljujoče je vedno pogostejše izdajanje odredb o izgonu. Odredba obravnava osebe kot storilce kaznivega dejanja in se uporablja za ljudi, ki niso zagrešili nobenih kaznivih dejanj. Takšnemu obravnavanju je izpostavljeno več kot 1000 oseb. Položaj se še poslabša,

če so v odredbo vključeni drugi družinski člani. Posledično je izgnanih 40 odstotkov pridržanih oseb.

b) Zakon o tujcih iz leta 2000 ponuja možnost izdaje odredbe o izgonu nezakonitemu priseljencu, pri čemer ga razglasi za nezaželenega tujca. Posledično se pravica priseljenca do zakonitega bivanja konča ali prepreči in dokler odredba velja, priseljenec ne more uspešno zaprositi za dovoljenje za bivanje ali azil. Vrnitev ali stalna prisotnost na Nizozemskem po odredbi o izgonu pomeni kaznivo dejanje, ki se kaznuje z zaporno kaznijo največ šest mesecev.

c) Osebe, ki so po zavrnitvi prošnje izgnane z obvestilom, naj zapustijo državo, so puščene na cesti. So brez sredstev in ne morejo preživeti. Obstaja resna skrb za ženske, ki so izpuščene na tak način. Nimajo pravic do ustreznih življenjskih okoliščin, nastanitve in zdravstvenih storitev.

d) Zakon o režimu za pridržanje na meji in kazenskem načelu temelji na kazenskem režimu. Kljub temu pa priseljenci ne morejo imeti koristi od številnih pravic iz kazenskega sistema.

e) Politiki ustvarjajo negativno podobo nezakonitih priseljencev in prosilcev za azil, označujoč jih za ekonomske begunce in včasih za storilce kaznivih dejanj. Posledica je resno pomanjkanje javnih razprav o človekovih pravicah in tudi političnih razprav o prosilcih za azil, nezakonitih priseljencih in drugih migrantih.

f) V času obiska nekateri mednarodni instrumenti še niso bili ratificirani. Tako kot številne druge evropske države tudi Nizozemska decembra 2007 še ni podpisala mednarodne konvencije o varstvu pravic vseh delavcev migrantov in njihovih družinskih članov (konvencija o delavcih migrantih, 1990). Poleg tega Nizozemska, čeprav je podpisala Konvencijo Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (2005), te še ni ratificirala.

g) Azil se uporablja kot orodje za nadzor migracijskih tokov in odvračanje morebitnih prosilcev za azil. Pravice do azila ni mogoče odvzeti, saj ne gre za dodatno pravico, ki bi jo podeljevale države članice, ampak pravico, ki jo lahko zahteva vsak človek v skladu z ženevsko konvencijo.

h) Prosilci za azil nimajo dovolj časa, da pripravijo dokumentacijo za vrnitev. Z prisilnim izločanjem prosilcev za azil, katerih prošnje so bile zavrnjene, iz sistema za sprejemanje nizozemske oblasti ljudi prisilijo, da živijo na cesti.

i) Obstajajo tudi vprašanja glede dostopnosti podatkov o priseljevanju. Poročila o razvoju priseljevanja so se pred kratkim skrajšala in omejila samo na glavni razvoj. Prav tako se manj pogosto objavljajo (enkrat na pol leta, namesto trikrat na leto). Še več, določeni podatki o pridržanih ranljivih skupinah, kot so otroci priseljenci in njihove družine, se ne objavljajo.

Obisk centra

Delovni program obiska je vseboval tudi obisk centra za pridržanje Schiphol. Delegatom je bil

predstavljen center, peljali so jih na vodeni ogled centra z direktorjem centra za pridržanje, namestnikom direktorja oddelka za politiko priseljevanja kot tudi uradniki centra za sprejemanje prošenj in službe za vračanje in odhod. Delegacija je imela tudi priložnost govoriti z nekaj priseljenci v centru in postaviti vprašanja predstavnikom centra.

Na začetku obiska je namestnik direktorja oddelka za politiko priseljevanja HP Schreinemachers predstavil center.

Za odgovore so bili na voljo:

- Alfons MOOREN – direktor centra za pridržanje
- HP SCHREINEMACHERS – namestnik direktorja oddelka za politiko priseljevanja
- Vincent VUIJK – služba za vračanje in odhod
- Michiel MEINARID – vodja centra za sprejemanje prošenj
- Theo THIJM – namestnik vodje centra za sprejemanje prošenj
- predstavnik kraljeve mejne policije (marechaussee).

4.1 Uvodna predstavitev

Med uvodno predstavitvijo je namestnik direktorja navedel predvsem naslednje:

1) Prosilci za azil se prijavijo v centru za sprejemanje prošenj. 75 odstotkov prošenj se sprejme drugje, preostalih 25 odstotkov pa na Schipholu. Osebe, ki se prijavijo v drugih centrih, se ne pridržijo. Pridržane osebe so tiste, ki so jim na meji zavrnili vstop.

2) Če oseba, ki se ji je na meji zavrnil vstop, zaprosi za azil, se jo premesti v zaprti center za pridržanje na Schipholu in sproži se postopek. Če je možno, se prošnjo obravnava v 48 delovnih urah. Če prošnje v tem času ni mogoče rešiti, je v ta namen na voljo šesttedenski rok in osebo se premesti v center za pridržanje.

3) Pridrži se tudi tujce z neurejenim statusom na Nizozemskem. Če zaprosijo za azil, je za obdelavo njihove prošnje določen šesttedenski rok. Te osebe niso pridržane na Schipholu, ampak v drugih centrih. Njihove potrebe po prehrani, negi in izobraževanju so izpolnjene.

4) Poročilo Komisije navaja podatek o tem, kako Nizozemska spoštuje smernice.[1] Za 25 odstotkov oseb, pridržanih na Schipholu, je poročilo zaključilo, da je center primeren. Vendar pa je bilo nekaj kritike o materialnih potrebah priseljencev.

4.2 Ogled centra za pridržanje

1) Delegatom so pokazali prostor, kjer se shrani lastnina priseljencev takoj, ko pridejo v center. Priseljenci prispejo na letališče s prtljago in drugo lastnino. Včasih imajo s sabo

[1] KOM(2007) 745 končno

tudi denar. Prtljaga se varno shrani v teh prostorih, nadzorovanih s kamerami. Dve osebi imata ključe teh prostorov.

2) Po prihodu priseljencev se zaposleni pozanimajo o njihovih prehrambenih navadah, zdravstvenih potrebah ter sprejmejo njihovo prtljago in denar ter dokumente, ki bi jih utegnili imeti. Osebo slikajo, vzamejo druge podatke in ji dajo brezplačno telefonsko kartico.

3) Delegati so izvedeli, da gre skozi center za pridržanje letno okoli 10.000 oseb. Skupno imajo na voljo 308 mest. Logistika se včasih zaplete, kar 3 do 4 krat na leto povzroči izgubo osebnih predmetov.

4) Delegatom so pokazali ojačane sprejemne celice, kamor priseljence namestijo ob prvem prihodu v center in pred odhodom. Te celice uporabljajo samo za namene prehoda in eden od namenov je prepoznati trgovce z mamili. Prostori so preprosti, čisti in imajo klop. Vrata se zdijo ojačana.

5) Delegatom so pokazali „pilotni stroj“. Ta s pomočjo podatkovne baze prstnih odtisov poda podrobnosti o osebah v centrih za pridržanje, vključno s posebnimi informacijami, kot so prehranske zahteve. Namen stroja je preprečiti zamenjave med različnimi osebami v centru.

6) Predstavnik je povedal, da so na voljo možnosti za šport (npr. košarka) in druge rekreacijske dejavnosti. Zdravstvena pomoč je prav tako na voljo 24 ur na dan. Omogočajo tudi pogovor pri psihiatru. V centru ima svojo pisarno nizozemski svet za begunce in poskrbljeno je za odnose med odvetnikom in stranko.

7) Prostori za moške in ženske so ločeni ter na splošno se vsi počutijo varno. Toda v obiskanem krilu sta bili dve ženski, ki sta dejali, da ju je strah, ker sta sami z moškimi. V centru ni pridržanih družin, mladoletnikov ali otrok. Mladoletniki so v centru Zestienhoven. Kazenski oddelek v centru je ločen od prostora, kjer se nahajajo ostali prosilci za azil.

8) Vrata celic so ves dan odprta, zaprejo se od 21. uri. Dvorišče/odprti prostor zunaj se lahko uporablja za preživljanje prostega časa na svežem zraku. Čeprav je poskrbljeno za hrano, je priseljencem na voljo tudi oprema za kuhanje. Osebe v centru si včasih naročijo posebno hrano, ki si jo lahko skuhajo.

9) Obstaja tabla z imeni, datumi rojstva in slikami priseljencev, ki kaže, da so nekateri priseljenci mladi. Predstavniki centra so dejali, da je na tabli starost, ki so jo navedli priseljenci. Izkazalo se je, da sta dve osebi, med njimi ena ženska, v sporu glede starosti. Kljub izjavi predstavnika, da se, če pride do spora glede starosti, odloči v prid prosilca, sta ti osebi pridržani. V takih primerih se opravi preiskava, v okviru katere v bolnišnici v Eindhovnu opravijo testiranje kosti. Predstavnik je priznal, da pri teh testih lahko pride do odstopanja, in dejal, da v takih primerih vedno odločijo v prid priseljenca.

10) Delegatom so prav tako pokazali nekaj celic, kjer bivajo priseljenci. Celice so majhne in vsaka je namenjena bivanju 2 oseb. V celici je kopalnica z vrati, televizor in pograd. Nekateri delegati so dejali, da so videli nekaj kopalnic brez vrat.

11) Delegatom so povedali, da lahko bivanje na Schipholu običajno traja 6 mesecev. Vendar pa se lahko pridržanje med postopkom pritožbe še podaljša. V takih okoliščinah se lahko pridržanje podaljša na 12 mesecev.

4.3 Srečanje s priseljenci

Delegati so dobili priložnost, da govorijo s priseljenci v centru za pridržanje Schiphol. Poročevalec je dobil naslednje komentarje:

1) Iračan je dejal, da je v centru mesec in pol. Pravi, da je star 67 let in bolan. Zaprosil je za azil. Da bi prišel do Nizozemske, je moral potovati skozi Madžarsko. Dejal je, da je bil na Madžarskem manj kot eno uro in da je tam samo presedel na drugo letalo. Na letališču na Nizozemskem je zaprosil za azil in nato so ga pripeljali v center za pridržanje Schiphol. Dejal je, da je Nizozemska glede njegovega primera vložila zahtevek na Madžarskem in sedaj je njegova prošnja za azil odvisna od odgovora Madžarske. Pritožil se je, da je medtem ujet v centru.

2) Sudanec je dejal, da je na Nizozemsko prišel s ponarejenim potnim listom prek Sirije. Rekel je, da je bil 4 leta v „odprtem taborišču“. Trdil je, da ima kilo in malarijo. Po prihodu na Nizozemsko je odpotoval proti Irski, ki pa ga je poslala nazaj na Nizozemsko. Dejal je, da je v centru Schiphol skupaj 9 mesecev.

3) Nigerijec je dejal, da je v centru prav tako 9 mesecev. Ima namibijski potni list. Izgnali so ga v Namibijo, ki pa ga je poslala nazaj na Nizozemsko. Na Nizozemskem je zaprosil za azil, ki pa so ga zavrnili. Dejal je, da je njegova prihodnost sedaj nepredvidljiva. Medtem se nahaja v centru.

4) Drug Iračan je dejal, da je v centru Schiphol 6 mesecev. Odšel je v Anglijo, od koder so ga zaradi dublinske uredbe poslali nazaj na Nizozemsko. Prav tako je rekel, da ima negotovo prihodnost.

5) Nekateri delegati so se srečali z mladeničem, ki je trdil, da je star manj kot 18 let. Dejal je, da je bil ob prijetju zgolj v tranzitu prek Schiphola s šolskim športnim moštvom. Pritožil se je glede postopka v zvezi s sporom o starosti in dejstva, da je pridržan.

6) Neka ženska je dejala, da jo je zaradi dejstva, da je tam, kjer se nahaja, le nekaj žensk, včasih strah, čeprav se ne počuti ogrožene. Poleg tega posebne potrebe žensk niso upoštevane.

7) Številni priseljenci so se pritožili glede pomanjkanja zdravstvenih storitev. Dejali so, da ne glede na zdravstveno pritožbo dobijo le paracetamol.

4.4 Razprava

Po ogledu centra je sledila razprava in delegati so lahko predstavnikom centra zastavljali vprašanja. Prejeli so naslednje odgovore:

1) Prošnje 25 odstotkov priseljencev na Schipholu se takoj zavrnejo v okviru pospešenih postopkov.

2) Obstaja neodvisen odbor, ki obravnava pritožbe priseljencev.

3) Glede pospešenega postopka se pričakujejo nova navodila, s katerimi bi postopek postal bolj pravičen in učinkovit.

4) Če se zahteva osebe na Schipholu zavrne, ima ta štiri možnosti pritožbe. Postopek traja okoli dva tedna. V tem času je oseba v centru za pridržanje. Če se pritožba šteje za neutemeljeno, je odločitev nepreklicna in sprejmejo se ukrepi, da se zadevno osebo pošlje nazaj v izvorno državo.

5) Pridržanje traja, dokler je smiselno. Čeprav velja pravilo 6 mesecev, sodišča upoštevajo dejstvo, ali je tujec odgovoren za zamudo. V primerih, ko pridržanje traja 14 do 15 mesecev, pa svoboda prevlada nad interesi države in priseljenca se izpusti. Izpustitev pomeni, da je postavljen na cesto z dokumenti, ki navajajo, da mora zapustiti Nizozemsko.

6) Obstaja poseben urad, ki obravnava dublinske zahteve. V primerih, ki sodijo v okvir dublinske konvencije, se vloži zahteva pri zadevni državi članici. Med čakanjem na odgovor ostane oseba na Nizozemskem. Če druga država članica zahteve ne sprejme, ima oseba pravico, da za azil zaprosi na Nizozemskem.

Srečanje z nizozemsko državno sekretarko za pravosodje Nebahat Albayrak

Srečanje z nizozemsko državno sekretarko Nebahat Albayrak je potekalo na ministrstvu za pravosodje. Sestanku je sledila tiskovna konferenca.

Med srečanjem so bile obravnavane zadeve, povezane z nizozemsko zakonodajo o priseljevanju in azilu, med drugim vprašanja, izpostavljena v razpravi z nevladnimi organizacijami in v centru za pridržanje Schiphol. Državna sekretarka je omenila naslednje:

1) Nizozemska tradicionalno ščiti osebe. Tradicijo želijo nadaljevati in sistem izboljšati.

2) Pridržanje je ponavadi omejeno na 6 mesecev. Vendar pa je v nekaterih primerih potrebno to obdobje podaljšati. Čas pridržanja je odvisen tudi od sodelovanja zadevne osebe. Državna sekretarka je dejala, da če priseljenci sodelujejo, so lahko izpuščeni v 6 dneh.

3) Če otrok v spremstvu družine nezakonito prečka mejo, je trenutno možno, da se jih pridrži. Če na Nizozemsko pridejo na legalen način, so družine odpeljane v sprejemni center. Družine se pridržijo le v primerih, ko obstaja resen sum, da bodo izginile. Predlog, da bi jih pridržali za največ 2 tedna, pa mora parlament šele sprejeti. Druga možnost bi bila, da se pridrži samo enega starša.

4) Ministrstvo si prav tako prizadeva izboljšati razmere za otroke (predvsem tiste, ki so pridržani v Rotterdamu) in za druge ranljive skupine, kot so na primer nosečnice.

5) Ni predvideno, da bi ukinili pridržanje otrok v spremstvu, saj obstaja tveganje, da bi starši zlorabljali sistem. Državna sekretarka je potrdila, da so tudi otroci pridržani, vendar pa so tako otroci v spremstvu svojih staršev kot tudi otroci brez spremstva v največji možni meri ločeni. Pridržanje je vedno čim bolj omejeno.

6) Če so najdene družine, ki zaprosijo za azil, jih namestijo v odprte centre. Sprejeto je, da se mora okolje, v katerem se nahajajo otroci, razlikovati od okolja običajnih zaporov. Državna sekretarka je dejala, da si prizadevajo za vzpostavitev primernega okolja za otroke. Delegatom so pokazali več fotografij izboljšav, izvedenih v centru.

7) Včasih se odločijo za pridržanje enega starša, drugega pa z otrokom izpustijo.

8) Mladoletnike včasih pridržijo, da bi se izognili tveganju, da bi ti prišli v roke trgovcev z ljudmi. Sodniki ponavadi pridržanje prekinejo po 6 mesecih, toda pridržani so lahko več časa, če identiteta osebe ni jasna ali če konzulat izvorne države ne želi sodelovati pri vrnitvi.

9) Otroci so včasih vklenjeni, toda le v izjemnih okoliščinah, na primer če postane otrok nenadzorovano nasilen. Državna sekretarka je omenila primer, ko so sprejeli ta ukrep, ko je mladoletnik v enem od centrov z vžigalnikom sprožil sistem za gašenje požara. Po tem dogodku si prizadevajo, da požarni sistem ne bi bil občutljiv na takšno škodljivo igro.

10) Oblasti upoštevajo razmere ranljivih oseb. Vendar pa ni načrtov, da bi pridržanje teh skupin odpravili.

11) Pri postopkih vračanja se pravice priseljencev upoštevajo. Državna sekretarka je pojasnila, da pred vrnitvijo opravijo zdravstven pregled in sprejmejo ukrepe za potrditev, da je oseba primerna za polet.

12) Vzpostavitev odprtih centrov za osebe, ki so bile izgnane in poslane na cesto, bi pomenila napačno sporočilo, da bo država za njih poskrbela v vseh okoliščinah. Izgon tako postane neučinkovit.

13) Glede vsebine poročila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o uporabi direktive 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil[1] želi Nizozemska pojasnilo, na čem temeljijo pripombe poročila. Januarja 2008 je bilo

[1] KOM(2007) 745 končno

predvideno srečanje s Komisijo in enkrat v letu 2008 je Nizozemska morala posredovati uradni odziv.

14) Centri za sprejem in pridržanje so odprti za nadzor, kot je bilo tudi v primeru obiska delegacije Evropskega parlamenta. Obiske je izvedel Odbor Sveta Evrope za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja.

15) Vsi zaposleni in vodilni v centrih so ustrezno usposobljeni.

16) Večja reforma dublinske uredbe ni potrebna. Potrebne izboljšave bi bilo treba izvesti v okviru skupnega evropskega azilnega sistema.

Sklepi in priporočila poročevalca

Poročevalec želi poudariti, da so bili nizozemski organi in državna sekretarka zelo pripravljeni sodelovati, odprti in na voljo za vprašanja delegacije.

Na splošno in v primerjavi z drugimi centri za pridržanje, obiskanimi v drugih državah, je videti, da so razmere v centru za pridržanje Schiphol zadovoljive.

V zaključku želi poročevalec izpostaviti naslednje točke:

1) Čeprav se razmere v centru za pridržanje Schiphol zdijo zadovoljive, so nevladne organizacije pri navajanju nesprejemljivih razmer posebej opozorile na ladje za pridržanje v Rotterdamu in center Kamp Zeist. O teh centrih je potrebno zagotoviti več informacij predvsem v luči trditev nevladnih organizacij.

2) Storitve, ki so na voljo v centru za pridržanje Schiphol, kot so opisane, bi morale biti na voljo v vseh centrih za pridržanje. Te vključujejo dobre zdravstvene in psihiatrične storitve, poleg tega mora biti poskrbljeno za odnose med odvetnikom in stranko.

3) Nevladne organizacije bi morale dobiti popoln dostop do vseh centrov za pridržanje, ki naj jim omogočijo opravljanje dela v okviru določb nizozemskih oblasti.

4) Obtožbe o zlorabi, nasilju in neprimernem ravnanju oblasti je treba resno upoštevati; sprejeti je treba ukrepe za preučitev in ukrepanje.

5) Potrebna je popolna preglednost v zvezi z dogajanjem v centrih za pridržanje.

6) Za nadzor nemirnih mladoletnikov je treba preveriti druge ukrepe namesto vklepanja v lisice.

7) Čeprav je praksa kot najdaljši čas za pridržanje določila šest mesecev, bi v zakonodajo morali vključiti opredeljeno obdobje in ga uveljaviti.

8) Treba je preučiti druge možnosti namesto pridržanja in jih uporabiti v primeru ranljivih skupin, predvsem pri otrocih in mladoletnikih.

9) Potrebna so posebna prizadevanja za oddeljevanje ranljivih priseljencev, da bi bili ti deležni posebne obravnave, tako da ne bi prihajalo do izkoriščanja njihove ranljivosti.

10) Potrebnih je več informacij o tem, kako Nizozemska spoštuje direktivo o sprejemu.

11) Pospešene postopke je treba uporabljati previdno in se pri priseljencih, ki so videti ranljivi, po možnosti izogniti njihovi uporabi. Pospešeni postopki ne bi smeli okrniti sredstva sodne presoje.

12) Osebe v sporih glede starosti bi morali obravnavati kot mladoletnike in ustrezno pridržati le, dokler se spor ne reši.

13) Ženskam je treba zagotoviti ločene prostore, da bi tako upoštevali njihove posebne potrebe.

ANNEX 1

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

Parlement Européen
Commission des libertés civiles, de la justice et des affaires intérieures
Délégation aux Pays-Bas
19 Décembre 2007

LISTE DES PARTICIPANTS 7

Membres du Parlement Européen

Martine ROURE – Chef de délégation

Simon BUSUTTIL - Rapporteur
Jeanine HENNIS PLASSCHAERT
Rareş-Lucian NICULESCU

Groupes politiques

Michael SPEISER (PPE)
Annie LEMARCHAL (PSE)
Chiara TAMBURINI (GUE)

Assistants

Pauline CHAIGNE (assistante de Martine ROURE)
Marlies KAAL (assistante de Esther de LANGE)
Nanda KELLY (assistante de Jeanine HENNIS PLASSCHAERT)
Jan MICALLEF (assistant de Simon BUSUTTIL)
Nadia POHLMAN (assistante de Wolfgang KREISSL DÖRFLER)
Adriana RAD (assistante de Marian-Jean MARINESCU)
Sander SCHAAP (assistant d' Edith MASTENBROEK)

Secrétariat de la Commission LIBE

Ana DUMITRACHE

Bureau du Parlement Européen aux Pays-Bas

Sjerp VAN DER VAART

Interprètes

FR	NL	EN	RO
DIERICKW P.	SAUER A.	KENNEDY A.	URSU D.
QUAMMAR S.	SIMONS K.	ENNIS M.	MARCU M.
			OLSZEWSKI M.

ANNEX 2

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to the Netherlands
19 December 2007

Draft Programme 6

7:52	**Travel** by Thalys *9307* from Gare du Midi, Brussels, to the Schiphol Airport
10:19	Arrival at the Schiphol Airport
10:45 – 12:00	**Briefing meeting with NGOs and organisations** active in the field of asylum and immigration (location: World meeting center BIMS (at the airport), meeting room Vasco da Gama)[1]
12:00 – 13:00	**Lunch** offered by the Dutch Ministry of Justice, Immigration Policy Department - Location: Hotel Schiphol, Rijksweg A4 Nr.3, 2132

[1] **World Meeting Center BIMS**, Westelijke Randweg 43, 1118 CR LUCHTHAVEN SCHIPHOL
T +31 (0) 20 658 0658, F +31 (0) 20 658 0671, www.worldmeetingcenter.nl

MA Amsterdam - Schiphol

13:00 – 13:15 Bus to the Schiphol detention centre

13:15 – 15:00 **Visit of the Schiphol detention centre**[1]

Welcome by Mr HP SCHREINEMACHERS - Deputy Director Immigration Policy Department; Tour in the detention centre; Questions and answers session
The following representatives will be guiding the tour and will be available for answering questions:
- Alfons MOOREN - Director of the Detention Centre
- HP SCHREINEMACHERS - Deputy Director Immigration Policy Department
- Vincent VUIJK - Repatriation and Departure Service
- Michiel MEINARID - Unit manager Application Centre
- Theo THIJM - Deputy Unit manager Application Centre
- Representative of the Royal Marechaussee (border police)

15:00 – 16:30 Bus to The Hague

16:30 – 17:15 **Meeting with the State Secretary for Justice**, Mrs Nebahat ALBAYRAK (location: Ministry of Justice, The Hague[2]) and *possibly*: **doorstep press conference**

Free **return to Brussels**

Our proposal:
17:45 – 18:00 Bus to the station Den Haag HS (Holland Spoor)
18:36 Return from Station Den Haag HS to Brussels *(IC 9260 train)*
Arrival in Brussels: 20:36 Bruxelles Nord;
20:41 Bruxelles Central; 20:45 Bruxelles Midi

Other possibility:
19:06 – 21:08 Thalys *9362* from Station Den Haag HS to the Station Bruxelles Midi (booking in advance needed)

[1] **Address of the Schiphol Detention Centre:**
Detentiecentrum Noord-Holland, Ten Pol 64, 1438 AJ OUDE MEER
Tel. (020) 82 22 300, Fax (020) 82 22 324
[2] **Address of the Dutch Ministry of Justice:**
Schedeldoekshaven 100, 2511 EX DEN HAAG
General telephone number: +31 (0)70 3 70 79 11

*The **purpose of the visit to the Netherlands** is to ascertain directly the situation of the asylum seekers and irregular migrants in the Netherlands, to check the implementation European Directives such as the Council Directive 2003/9/EC laying down minimum standards for the reception of asylum seekers, as well as to exchange views with government authorities and representatives of civil society.*

*This visit to the Netherlands is part of a **whole series of visits** by members of the LIBE Committee to various EU Member States. Since 2005, similar delegations have been organised to Italy, Spain, France, Malta, Greece, Belgium and UK.*

For further information on the delegation, please contact:

Ana DUMITRACHE
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 41416
Fax: 00 32 (0)2/28 44941
E-mail ana.dumitrache@europarl.europa.eu

ANNEX 3

ORGANISATIONS AND NGOS THAT WERE PRESENT AT THE MEETING WITH THE LIBE DELEGATION ON THE 19 DECEMBER 2007

Amnesty International-Dutch Section
Association for Dutch asylum lawyers

BLinN (Bonded Labour in the Netherlands)

Defence for Children International
Drs. J.J.F. van Melle
Dutch League of the Human Rights

Kerkinactie

LOS (Knowledge Centre for Undocumented Migrants)

SAMAH

Stichting LOS

VluchtelingenWerk Nederland / Dutch Council for Refugees